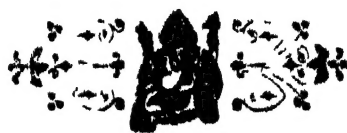

સુરત શહેરની

તથા

ચોર્યાસી તાલુકાની ભૂગોળ.

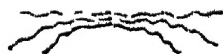

રચનાર.

નરભેરામ હરિનારાયણ બેશી.

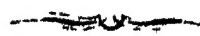
કે. કુરીપુરા ધીકાંટા, સુરત.

સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સુરત—ઝાટાના પુલ ઉપર આવેલા 'જૈન વિજય' પ્રિન્ટીંગ

પ્રેસમાં પ્રકાશિત માનસીંગે છાપી.

સંવત ૧૯૫૦

ઈ. સ. ૧૯૧૪

કિંમત ૦-૨-૦

૫૧૫૦

આ ગ્રંથોદી સં. ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં આકટ મુદ્રણ રજીસ્ટર
કરાવી છે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૧૫૦ વર્ગીક

પુસ્તકાલય નંબર સુરત શહેરની લગોળ

વિષય

પ્રસ્તાવના.

સરકારી કેળવણી ખાતા તરફથી સુધરેલાં નવાં ધોરણ કેટલીક મુદ્દતથી બહાર પડેલાં છે, તેમાં ભૂગોળનો વિષય નવી પદ્ધતિએ શીખવવાનું ફરમાન છે. એ વિષય પ્રથમ બીજા ધોરણથી શરૂ કરવાનો છે. મદરહુ ધોરણમાં વિશેષ એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે જે શહેરમાં કે ગામમાં નિશાળ હોય તે ગામ કે શહેરનું જ્ઞાન દિશાઓ મલીત પ્રેરપૂર આપવું તથા ગામ કે શહેર જે તાલુકામાં આવ્યું હોય તે તાલુકાની ભૂગોળ શીખવવી એમ હોવાથી આ સુરત શહેર કે જે મોટું અને જુનું શહેર છે તેની ભૂગોળ શિક્ષક બાઇઓને શીખવવાને તથા બાળકોને શીખવાને કાંઈપણ સાધન નહીં હોવાથી એ વિષય મારા લક્ષમાં આવવાથી છપાવી બહાર પા ત્ર કિલ્કા થમ, અને તે ઉપરથી કેટલાક પુસ્તકોની સહાયતાથી આ નાનું પુસ્તક સાદી અને સરળ ઇબારતમાં તૈયાર કર્યું છે, જે સર્વ બાઇઓને ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા રાખું છું.

મદરહુ ભૂગોળની છઠી અઠ્ઠી સુધારા સાથે છપાવી છે, જે સર્વ શિક્ષક બાઇઓને તેમજ વિદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા છે, માટે બાઇઓ ખનતો લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

આ ચોપડીમાં શહેરની જગ્યાની ગોઠવણી એવી ગોઠવવામાં આવી છે કે જે અઝણુ માણસ હોય તેને જણીતો બનાવે છે.

લી૦ આશ્રિત.

નરભેરામ હરિનારાયણ જોશી.

સુરત શહેરની ભૂગોળ.

દિશાઓ.

- ૧ પુર્વ-સુરત જે દિશા તરફ ઉમે છે તેને પુર્વ દિશા કહે છે.
- ૨ પશ્ચિમ-સુરત જે દિશા તરફ આથમે છે તેને પશ્ચિમ દિશા કહે છે.
- ૩ ઉત્તર-પુર્વ દિશા તરફ મોં કરી કાઢી રહીએ અને બન્ને હાથ બાજુપર સીધી લીટીમાં કરીએ તો જંગળો ગમ ધ્રોએ હાથ આવે તેને ઉત્તર દિશા કહે છે.
- ૪ દક્ષિણ-પુર્વ દિશા તરફ મોં કરી કાઢી રહીએ તે બન્ને હાથ બાજુપર સીધી લીટીમાં કરીએ તો જંગળો ગમ જમણે હાથ આવે તેને દક્ષિણ દિશા કહે છે.

નકશાની દિશાઓ પારખવાની રીત.

- ૧ ઉત્તર નકશો સામે ટાંગે છે તો કપડાની દિશાને ઉત્તર દિશા કહે છે.
- ૨ દક્ષિણ-નકશાની નીચેની દિશાને દક્ષિણ દિશા કહે છે.
- ૩ પુર્વ-જમણા હાથ તરફનીને પુર્વ દિશા કહે છે.
- ૪ પશ્ચિમ-ડાબા હાથ તરફનીને પશ્ચિમ દિશા કહે છે.

ખુણાઓ.

- ૧ અગ્નિ-પુર્વ અને દક્ષિણ એ જે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.
- ૨ નૈરૂત્ય દક્ષિણ અને પશ્ચિમ એ જે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.
- ૩ વાયવ્ય-પશ્ચિમ અને ઉત્તર એ જે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.
- ૪ ઉશાન્ત ઉત્તર અને પુર્વ એ જે દિશાની વચ્ચેના ખૂણાને.

વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વ્યાખ્યાની ઓળખાણ થવી જોઈએ. જ્યાં સુધી તેનું ઓળખાણ થયું નથી ત્યાં સુધી તે બરાબર સમજી શકતા નથી, માટે ભુગોળની શરૂઆત થતાં પહેલાં તેમને વ્યાખ્યાનું જ્ઞાન કરાવવાથી ઝટ સમજ પડે છે. માટે વ્યાખ્યા એ ભૂગોળના પ્રથમ પાથો છે.

વ્યાખ્યાઓ.

- ૧ કુપડું—માળ વગરનું કાદવનું બાધેલું નાનું મકાન હોય તેને કુપડું કહે છે.
- ૨ ઘર—આપણા શરીર તથા માલ મીલકતના રક્ષણને માટે બાંધેલા મકાનને ઘર કહે છે.
- ૩ હવેલી—એ ચાર માળવાળું છોથી બાંધેલું ઉંચું મકાન હોય તેને હવેલી કહે છે.
- ૪ શેરી (મહોલ્લો)—સરખા અંતરની સામાસામી હારબધ ઘરની હારને શેરી કહે છે.
- ૫ પરાં—નાના તથા મોટા કોટની વચ્ચેના પાછળથી વસેલા ભાગને પરાં કહે છે.
- ૬ શહેર—જ્યાં ઘણાં ઘરની સખ્યા તથા વધારે વસ્તી હોય તથા મેટી હવેલી, મોટાં મોટા બજાર, તથા મોટી સડકો આવંત્રી હોય તેને શહેર કહે છે.
- ૭ ભાગળ—અંદરના કોટમાં જવા આવવાને કરેલા નાના દરવાજાને ભાગળ કહે છે.
- ૮ દરવાજા—શહેરમાં જવા આવવાને કોટમાં મોટા મોટા બારણાં મુકેલાં હોય તેને દરવાજા કહે છે.

- ૯ કોટ--શહેરના બચાવ માટે પથ્થર તથા ઇંટની કિંચી પહોળી બાંધેલી દિવાલને કોટ કહે છે.
- ૧૦ બારી--તાપી નદીના કાંઠા ઉપર જ્યાં આવવાને મુકેલા નાના દરવાજાને બારી કહે છે.
- ૧૧ દુકાન--જે ઘરમાં જુદી જુદી જાતનો માલ ભરી ત્યાંથી વેચાણ થાય તે જગ્યાને દુકાન કહે છે.
- ૧૨ બજાર--ઘણી દુકાનો સાથે હોય અને જ્યાં જુદી જુદી જાતનો સામાન વેચાતો હોય તેને બજાર કહે છે.
- ૧૩ કિલ્લો--શહેરના બચાવ માટે તોપખાનું રાખવા તથા લશ્કરી માણસોને લગામ કરવા કિંચી મજબુત બાંધેલા ગઢને કિલ્લો કહે છે.
- ૧૪ મેદાન--એક સરખી સપાટ જમીનના મોટા ભાગને મેદાન કહે છે.
- ૧૫ ઝાડી (જંગલ)--જ્યાં ઘણા ઝાડ સાથે જંગલો હોય તેને ઝાડી કહે છે.
- ૧૬ ખેતર--જે જમીનમાં અનાજ તથા કપાસ તથા તેલ વગેરેના પદાર્થ પાકે છે. તે જગ્યાને ખેતર કહે છે.
- ૧૭ બાગ--સારાં સારાં સુગંધીદાર ફુલોનાં ઝાડો તથા ઘણી જાતનાં સોબાયમાન ઝાડો વાળી હવા ખાવાની જગ્યાને બાગ કહે છે.
- ૧૮ વાડી--જે જમીનમાં બારે માસ જુદી જુદી જાતનાં લીલોતરી શાકો, તથા રળના ઝાડો વાળી જગ્યાને વાડી કહે છે.
- ૧૯ ટાવર--પથ્થરની તથા ઇંટની ઘણી કિંચી બાંધેલી કરી તેમાં કદાચ ઘડીયાળ પણ ગોઠવેલી હોય કે જેનો અવાજ આખા શહેરમાં સંભળાય એવા મકાનને ટાવર કહે છે.

- ૨૦ હોસ્પિટાલ—લોકોને મફત દવા આપવાના ઠેકાણાને હોસ્પિટાલ કહે છે.
- ૨૧ લાયબ્રેરી (પુસ્તકશાળા)—લોકો સારા સારા પુસ્તકો વાંચી જ્ઞાનમાં વધારો કરી શકે તેવાં ઘણાં પુસ્તકો વાળી જગ્યાને લાયબ્રેરી કહે છે.
- ૨૨ જેલ—જે માણસો ચોરો, મારામાની, ખુન, લુચ્ચાઇ, અને તો-ગતો કરે છે તે પછી તેને સજા થાય તેને કેદી કહે છે, અને એવા કેદીઓને કબજ રાખવાની જગ્યાને જેલ કહે છે.
- ૨૩ કુરજો—વહાણો અને આગખોટોથી માલ આવજન થાય તે કિપર સરકારી જકાત લેવાનું ઠેકાણું.
- ૨૪ મ્યુનીસીપાલિટી—શહેર સુધારા માટે કીધેલા ખાતાને મ્યુની સીપાલિટી કહે છે.
- ૨૫ કોર્ટ--(ન્યાય મંદીર) મોટા મોટા ન્યાયાધીશોની કચેરીને કોર્ટ કહે છે.
- ૨૬ ગેટ (ચાકી)--શહેરના બહોમત્ત માટે થોડું ચોટે છેટે સિપા-ઇના પહેનાં મુકેલાં હાથ તે તથા તે લોકોને રહેવાના મુકામને ગેટ કહે છે.
- ૨૭ મીલ--વરાળ ચંત્રના સાંચાથી કાપડ વગેરે જથ્થામંદ માલ તૈયાર થવાના ઠેકાણાને મીલ કહે છે.
- ૨૮ મંદીર--હિંદુ લોકોના દેવજોની જગ્યાને મંદીર કહે છે.
- ૨૯ ધર્મશાળા--પરદેશી માણસો સાથુ તથા ઘરબાર વગરના ગરીબ માણસોને મજત રહેવાની જગ્યાને ધર્મશાળા કહે છે.
- ૩૦ પાંજરાપોળ--પશુઓને માટે ધર્માદિ ખોરાક આપવાની તથા રાખવાની જગ્યાને પાંજરાપોળ કહે છે.

- ૩૧ પોસ્ટ ઓફીસ-ફેશ પરફેગના કાગળો, બેગી' તાર તથા રૂપીઆ પહોંચાડવાનું કામ કરનારા ઓફીસને પોસ્ટ ઓફીસ કહે છે
- ૩૨ રમશાન--હિંદુ લોકોના મુદ્દાં બાળવાની તથા ઘટવાની જગ્યાને રમશાન કહે છે
- ૩૩ દખ્ખુ-પારસી લોકોના મુદ્દાંને મુકવાની જગ્યાને દખ્ખુ કહે છે.
- ૩૪ કબર-મુસલમાન લોકોના મુદ્દાંને ઘટી તેની ઉપર ઈંટથી ચણી લીધેલી ફરગાહને કબર કહે છે.
- ૩૫ મસીદ-મુસલમાન લોકોને બંદગી કરવાની જગ્યાને મસીદ કહે છે.
- ૩૬ આતસ બહેરામ-પારસી લોકોના આતસને રાખવાની જગ્યાને આતસ બહેરામ કહે છે
- ૩૭ અપાસરા-શ્રાવક લોકોના મહારાજાને રહેવાની જગ્યાને અપાસરા કહે છે.
- ૩૮ ગામડું--જ્યાં નાના ગુપ્તાં જેવા ઘર હોય તેને ગામડું કહે છે.
- ૩૯ ગામ-ગામડા કરતા વધારે ઘરો હોય તેને ગામ કહે છે.
- ૪૦ કસ્બો-ગામ કરતા વધારે ઘરો તથા વસ્તી પણ ઘણી હોય તેને કસ્બો કહે છે
- ૪૧ તાલુકો (મહાલ પ્રગણું)-ઘણા ગામો મળીને બધાયલા જગ્યાને તાલુકો કહે છે
- ૪૨ જિલ્લો-ઘણા તાલુકા મળીને થયેલા જગ્યાને જિલ્લો કહે છે.
- ૪૩ હદ-સીમા-હરકોઈ ઘર, ગામ, કસ્બો કે ગણેશની લખાણ પડેલાઈની મુકરર થયેલી જગ્યાને હદ કહે છે

- ૪૪ નકશો-કોઇ પણ ધર, ગામ, શહેર કે દેશના ચિત્રલા આકાર ને નકશો કહે છે.
- ૪૫ સડક અને રેલ્વે-પથર કે કાંકરાથી સીધાને સરખો બનાવેલો રસ્તો તે સડક કહેવાય, અને જે રસ્તાપર લોઢાના પાટા નાંખી આગગાડી જવાના બનાવેલા રસ્તા ને રેલ્વે કહે છે.
- ૪૬ આગગાડી-બળદ કે ઘોડા જોડ્યા વગર દેવતા અને પાણી થી ચાલતી ગાડીને આગગાડી કહે છે.
- ૪૭ સ્ટેશન-આગગાડીમાં માણસોને બેસવા તથા ઉતરવાને માટે કીધેલા મુકામને સ્ટેશન કહે છે.
- ૪૮ ડુંગર-જમીન ઉપર આવેલા ઉચા ટેકરાને ડુંગર કહે છે.
- ૪૯ પર્વત-ઘણા ઉચાને ઘણા ડુંગરો સાથે જોડાયેલા હોય તેને પર્વત કહે છે.
- ૫૦ નદી-મીઠાં પાણીનો રેલો પર્વતમાંથી અગર સગેવરમાંથી નીકળી ઢળતી જગ્યાએથી વહીને સમુદ્રને મળે છે તેને નદી કહે છે.
- ૫૧ ખાડી-દરિયાની ભરતીના પાણીથી જે નદીનું મુખ પહોળું થયેલું હોય તેને ખાડી કહે છે.
- ૫૨ કાંઠો (કિનારો)-જે જગ્યાએ નદીનું પાણી વહેતું હોય તેની સામ્યામેની ઊંચી જમીનને કાંઠો કહે છે.
- ૫૩ આવરા-નદીને કાંઠે નહાવા તથા પાણી ભરવાને પગથીઆનાળા બાંધેલા ઘાટને આવરા કહે છે.
- ૫૪ ઠકકો-વહાણુ કે આગખેટથી નદી કિનારે (બદરપર) માલ ચઢાવવાને તથા ઉતારવાને લાકાના બાંધેલા ઘાટને ઠકકો કહે છે.

૫૫ બંદર—દરિયા કે નદી કાંઠે જે ગામ કે શહેર આવેલું હોય અને ત્યાં વહાણમાંથી કે આગમોટમાંથી માલ ઉતર ચઢ થતો હોય તેને બંદર કહે છે.

૫૬ પુલ—નદી કે ખાડી ઉપરથી માણસ તથા ગાડીઓને જવા આવવાને લોદાના કે લાકડાનાં બાંધેલાં રસ્તાને પુલ કહે છે.

૫૭ ખેટ—ચારે બાજુ ધરતી પાણીને વચમાં ઉચી ઢાંચી જમીન હોય તેને ખેટ કહે છે.

૫૮ સમુદ્ર (દરીયા)—ખારા પાણીના મોટા ભાગને દરિયો કહે છે.

૫૯ નદીનું મુખ અને મુખ—નદી જે જગ્યાએથી નીકળે છે તે મૂળ કહેવાય છે, અને જ્યાં આગળ સમુદ્રને મળે છે. તેને મુખ કહે છે. નદી મૂળ આગળ ઉચી અને મુખ આગળ નીચી હોય છે.

૬૦ તળાવ—ચારે બાજુ ધરતી જમીનને વચમાં ઘણું પાણી હોય તેને તળાવ કહે છે.

૬૧ સરોવર—તળાવ કરતાં મોટા પાણીના ભાગને સરોવર કહે છે.

૬૨ બાહુ—નદી કિનારે ગેતીવાળા ઘણી ખુલ્લી (પાણી વગરની) જગ્યાને બાહુ કહે છે.

સુરત શહેરની ભુગોળ.

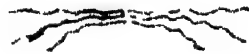
જે સુરત શહેરને હાલ આપણે જોઈએ છીએ તે એક મેદાન હતું, પણ કેટલાક વિદ્વાન લોકો એને સૂર્યપુર કહેતા હતા તે ઉપરથી એમ જણાય છે કે એ જગ્યાએ સૂર્યપુર નગર હશે પણ કદાચ તે કુદરતી રીતે યા રાજદારી અગર વેપારી બનાવથી કુદરતી અમ ગયું હશે.

જ્યારે મહમદ શાહમુદ્દીન પાદશાહના સરદાર કુતુબુદ્દીને અણહિલવાડના રાજા બીમદેવને હરાવ્યો ત્યારે શહેર તથા નુરત સુધી આવ્યો હતો. તેથી એમ માન્ય પડે છે કે તે વખત સુરત શહેર હોલુજ ભોધ્યે. એ શહેરનું નામ કાંઈ સુરજ નામની કચ્છી ઉપરથી પડ્યું છે, એ શહેર તાપી નદીના કિનારા ઉપર સમુદ્રથી ૧૪ માઇલને છેટે આવ્યું છે એનું ક્ષેત્રફળ આશરે ૨૦૨૭ એકર જેટલું છે એ શહેરમાં ધંધાને અર્થે ઘણા લોકો બહાર દેશાવરેથી આવી રહેલા હતા જેથી વરતીનું પ્રમાણ વધારે હતું.

એ શહેર મોટું બંદર હતું પણ જ્યારથી મુંબઇ બંદર થયું અને તાપી નદીમાં પુરાણ થયું ત્યારથી આ બંદરે પરદેશથી વધારે માત્ર આવતો જતો નથી, તે પણ પશ્ચિમ કિનારે થોડો થોડો માત્ર જળ માર્ગે કિતર ચલે થાય છે.

આ શહેરના રસ્તાઓની પહોળાઇ ૩૦ થી ૫૦ ફુટ સુધીની છે.

સુરત શહેરની (ચતુરસીમા.)

ઉત્તરે—વેડ, ગોતાલાવાડી, તથા કતારગામની જમીન.

પૂર્વે—રેલ્વે સડક તથા ઢૂલપાડા, પુણા, કુંભારીઆ તથા સરાનેદ સીમાડો.

દક્ષિણે—કંધના, મજુરા તથા અડવાનો સીમાડો

પશ્ચિમે—તાપી નદી.

સુરત શહેરને બે કોટ છે એક નાનો અને બીજો ૧૧ટો.

મોટા કોટનાં દરવાજાનાં નામો, ૧ દિશા તથા ઓળખાણ.
નખર દરવાજા નામ. દિશા દરવાજાના નામોની થોડી ઓળખાણ
૧ કાટકનો દરવાજો-વાઘ્યે રેલના પાણી એ રસ્તેથી શહેરમાં
ઘૂખલ થતાં હતાં તેથી.

૨ વરીઆવીનો , , ઉત્તરે-વરીઆવ ગામે જવાય છે તેથી

૩ કતારગામનો , , ઉત્તરે-કતારગામ ગામે જવાય છે તેથી

૪ લાલ , , ઈશાને-એ દરવાજા બહાર લાલઘાસ નામે
મહારાજ રહેતા હતા તેથી.

૫ દિલ્લી , , પુર્વે-દિલ્લી શહેરના પાદશાહનો ફરમાન એ
દરવાજેથી જતો તેથી.

૬ સહુરાનો , , પુર્વે-એ દરવાજા બહાર પહેલા ધર્મશાળા
હતી તેથી

૭ સલાખતનો , , પુર્વે-સલાખતપરા ઉપરથી.

૮ માનનો , , અગ્નિ-એ દરવાજા અગળની ખુલ્લી જગામા
અધિશરી વગેરે માન આપવામાં આવતુ તેથી.

૯ નવસારી , , દક્ષિણે-એ દરવાજાથી નવસારી જવાય છે
તે ૧

૧૦ હનુમાનનો , , (બાજરઆલો) દક્ષિણે-ગેકડીયા હનુમાન ઉપરથી.

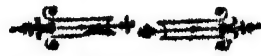
૧૧ મળુરાનો , , દક્ષિણે-મળુરા ગામે જવાય છે તેથી.

૧૨ અડવાનો , , પશ્ચિમે-અડવા ગામે જવાય છે તેથી

જ્યા દિશા જણાવી છે તે નિશાને ગણેજીની દિશા પ્રમાણે મનજરી

નાના કોટની * ભાગળો (બારીઆ) નાં નામો.

તથા દિશાઓ.

નં° ભાગળના નામ	દિશા.	નાના કોટની અંદરના ભાગોના નામ.
૧ વરીઆવી	ઉત્તરે	રાણીતળાવ. સીંદીવાડ.
૨ સૈયદપુરી	ઉત્તરે	વાડીરળીયુ મીરબસામીનો ચક્રો
૩ ખરાનપુરી	પુર્વે	સઘાડીયાવાડ. શાંદપોર
૪ નવસારી	દક્ષિણે	કાજનું મેદાન. લુધાર પોળ.
૫ મળુરા	દક્ષિણે	ખડેખાનો ચક્રો. માજલીપીડ.
૬ મક્કાઇ	પશ્ચિમે	વલદાવાડ કેળાપીડ.
૭ બાદશાહી	પશ્ચિમે	સોનીફળીયું. ભાગાતળાવ.
૮ હકકા	પશ્ચિમે	નાનીગોલવાડ. બાલાજનો ચક્રો.
૯ રાજઓવારો	પશ્ચિમે	ચોકખજર. ખપાટીઆ ચક્રો.
૧૦ દુરજની	વાઘ્યે	કીસ્તાનું મેદાન. અંબાજનો ચક્રો
૧૧ મીર ખડેર	વાઘ્યે	નાણાવટ. રદીયા માનીનો ચક્રો
૧૨ મુઘ્લાં ખડકી	વાઘ્યે	મુગલીસરા. ખડેખાનો ચક્રો. સાંદગરવાડ. કંધારવાડ.

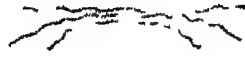
* નાનો કોટ તુટી ગયો છે, પણ તેની થોડી નીચાની
વચગાળી ભાગવા આગળ છે.

શકેરમાં આવેલાં પરાંનાં નામો તથા પરાંની ઝોળખાણ.

- નંબર. પરાંઓ. દિશા. પરાંના નામોની ઝોળખાણ.
- ૧ નાનપડ- નૈઋત્ય-સને ૧૭૬૨માં વલંદાએ કોદી ધાલી તેથી.
 - ૨ સગરામપડ દક્ષિણે સવરામ વસીનામના દેશાધ ઉપરથી.
 - ૩ રૂસ્તમપડ- અગ્નિ-રૂસ્તમજી માણેકજી દલાલ ઉપરથી.
 - ૪ સલાબતપડ પુર્વે-નવાજ સલાબતખાન ઉપરથી.
 - ૫ બેગમપડ- પુર્વે-ઔરંગઝેબ બાદશાહના બેન રહેલા તેની યાદગીરીથી
 - ૬ મહીધરપડ- ઇશાને-અનાવલા દેશાધ ઉપરથી.
 - ૭ રૂઘનાથપડ- ઇશાને-અનાવલા દેશાધ ઉપરથી.
 - ૮ રામપડ- ઇશાને-અનાવલા દેશાધ ઉપરથી.
 - ૯ સૈયદપડ- ઉત્તરે-શેખ સૈયદ ઇદરસના ક્રોધ વડાવાની યાદગીરીથી
 - ૧૦ હરીપડ- ઇશાને-અનાવલા દેશાધ ઉપરથી.
 - ૧૧ નવાપુરા પુર્વે-આગ લાગી ત્યાર પછી શરીથી નવું બંધાયુ તેથી.
 - ૧૨ ગોપીપરા- મધ્યમાં-ગોપીનાથ નામના બ્રાહ્મણ ઉપરથી.
 - ૧૩ રેહમતપુરા-દક્ષિણે
 - ૧૪ હૈદરપુરા- અગ્નિ-નવાજ હૈદર કુલ્લીના નામ ઉપરથી.
 - ૧૫ ધાસ્તીપુરા-વાઘ્યે-એ જગ્યાએ પહેલાં ધાંસ ભરાતું હતું તેથી.
 - ૧૬ ઇંદરપુરા- પશ્ચિમે અનાવલા દેશાધ ઉપરથી.
 - ૧૭ મનચરપુરા-પુર્વે-મંચેરજી નામના પારસી ઉપરથી.

શહેરમાં આવેલાં બજારો અને તેની

દિશાઓની સમજ.

નંબર	બજારો.	દિશા.
૧	નાનપરાનું બજાર—	નૈઋત્યે ખુણે.
૨	ચોકબજાર—	પશ્ચિમે
૩	વરીઆવી બજાર—	વિત્તરે.
૪	લાલ દરવાજાનું બજાર—	ઇશાન ખુણે.
૫	ગલેમંદીનું બજાર—	પુર્વે.
૬	ઝાંપાનું બજાર—	પુર્વે.
૭	બરાનપુરી બજાર—	પુર્વે.
૮	કણ્ણપીઠ બજાર—	મધ્યમાં.
૯	કેળાપીઠ બજાર (ચૌરાનું)—	મધ્યમાં
૧૦	નાણાવટનું બજાર—	મધ્યમાં.
૧૧	ગોપીપરાનું ઝવેરી બજાર—	મધ્યમાં.
૧૨	નવસારી બજાર—	દક્ષિણે

શકેરમાં આવેલાં મુખ્ય હિંદુ દેવળો.

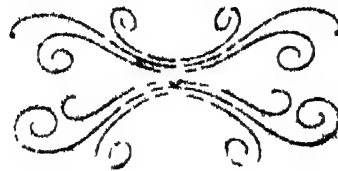
નગર દેરાલયોના નામ

દિશા

ઠેકાણું.

૧ મોઢું મદિર	મંદીર, મધ્યમાં	કેળાપીઠ (ભાગાતળાવ)
૨ ગીરધરલાલજીનું	,, મધ્યમાં	ખપાટીઆ ચક્રો,
૩ લક્ષ્મીનારાયણનું	,, મધ્યમાં	ખપાટીઆ ચક્રો.
૪ વીકુલવાડી	,, મધ્યમાં	નાણાવટ
૫ બાલાજીનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો.
૬ કાશીવિશ્વનાથજી	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો
૭ વિકુલનાથજીનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો.
૮ રામચંદ્રજીનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો
૯ રાધાવલ્લભનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો.
૧૦ સત્યનારાયણનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો.
૧૧ શ્રીનાથજીનું	,, મધ્યમાં	બાલાજીનો ચક્રો.
૧૨ હાટકેશ્વર શીવાલય	,, મધ્યમાં	લીમડી કુછ.
૧૩ અંબાજી માતાનું	,, મધ્યમાં	અંબાજીનો ચક્રો.
૧૪ કાળીકા માતાનું	,, મધ્યમાં	અંબાજીનો ચક્રો.
૧૫ ભટજીનું	}	મધ્યમાં લીમડી કુછ.
૧૬ આચાર્યજીનું		
૧૭ મહિસામુની માતાનું		
૧૮ વિકુલવાડી	,, મધ્યમાં	લીમડી કુછ.

૧૯ લલ્લુ માહારાજનું	,, મધ્યમાં લીમડી કુમ્મ.
૨૦ દક્ષણી લટલનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા.
૨૧ ગોવિંદલનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા.
૨૨ કોટીલીંગ મહાદેવનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા,
૨૩ ગોરા રામલનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા.
૨૪ ભોજેશ્વર મહાદેવનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા.
૨૫ ગોરબાધમાતાનું	,, મધ્યમાં છીપવાડ.
૨૬ માલનું	,, મધ્યમાં ગોપીપુરા.
૨૭ બહેચરાલનું	,, પુર્વે હરીપુરા.
૨૮ તરતીયા હનુમાનનું	,, પુર્વે હરીપુરા.
૨૯ શ્રીસત્યનારાયણનું	,, અગ્ની સલાખતપુરા
૩૦ નિર્મળદાસનું	,, દક્ષિણે કોટસદીલ મંધાડીયાવાડ.
૩૧ કળીરલનું	,, દક્ષિણે સગરામપુરા.
૩૨ રોકડીયા હનુમાનનું	,, દક્ષિણે સગરામપુરા.
૩૩ પાતાલી હનુમાનનું	,, પશ્ચિમે મુક્તાં ખડકી.
૩૪ સ્વામીનારાયણનું	,, ઉત્તરે રામપુરા.

શહેરમાં આવેલાં જૈન, પારસી, મુસલમાન
તથા અંગ્રેજ લોકોનાં દેવળો.

નંબર દેવળના નામ. દિશા કેકાણું.

જૈનના દેવળો.

- ૧ મહાવીરસ્વામી મધ્યમાં ગોપીપુરા.
- ૨ આદેશર ભનવાન મધ્યમાં ગોપીપુરા.

પારસીના દેવળો.

- ૧ શહેનશાહી આતસ બહેરામ ઉત્તરે સૈયદપુરી બાગળ.
- ૨ કદમીનું આતસ બહેરામ ઉત્તરે શાહપોળ.

મુસલમાન દરગાહો.

- ૧ ખાજે દિવાન સાહેબનો
મીનારો તથા દરગાહ પશ્ચિમે કાજનું મેદાન.
- ૨ નવસૈયદની દરગાહ દક્ષિણે ગોપીતળાવ.
- ૩ સૈયદ હદ્રસની કબર મીનારો વાવ્યે ખૂણે સૈયદપુરા.
- ૪ મીરજ સામીની કબર
તથા મસજિદ પશ્ચિમે મીરજ રંગમીના ચકલામાં
અંગ્રેજ લોકોના દેવળો.
- ૧ અંગ્રેજ દેવળ પશ્ચિમે તાપી નદી ઉપર
- ૨ રોમનકેથોલીક નૈઋત્ય તાતપરામાં
- ૩ મીશન દેવળ વાવ્યમાં પાતામી હનુમાન આગળ.

શહેરમાં આવેલાં પ્રસીદ્ધ સ્થળો.

નંબર	નામ	દિશા.	કેટલાયુ.
૧	રેલ્વે સ્ટેશન-પુર્વે	દિલ્લી દરવાજા બહાર.	
૨	ગુલામખાખા મીલ	} પુર્વે	લાલ દરવાજા બહાર.
૩	પેપરમીલ		બેગમપુરામાં.
૪	બાફરઅક્ષી		બેગમપુરામાં.
૫	નવાબનો મહેલ	પુર્વે	બેગમપુરામાં
૬	વહોરવાડ	પુર્વે	નવાપુરામાં.
૭	કલોકથાવર	પુર્વે	નવાપુરા પાસે.
૮	નવદરગાહ	દક્ષિણે	મધાડીઆવાડની સામે
૯	ગાંધીનગર	દક્ષિણે	નવસારી બાગોળ પાસે.
૧૦	લાઇન નૈરત્ય	ખુણે	અડવાના દરવાજા બહાર.
૧૧	કોરટ નૈરત્ય	ખુણે	નાવડી બંદરે.
૧૨	જેલ નૈરત્ય	ખુણે	નાનપુરામાં.
૧૩	મોટી પોળ્ટ ચાંદીસ	નૈરત્ય	ખુણે નાનપરામાં
૧૪	અંગ્રેજ લોકોની કોઠી	નૈરત્યે	નાનપરામાં.
૧૫	મોટી હોસ્પિટાલ	પશ્ચિમે	કિલ્લા પાસે.
૧૬	ફિલ્મો	પશ્ચિમે	તાપી નદીના કિનારાપર.
૧૭	ડકકો	પશ્ચિમે	તાપી નદીના કિનારાપર.
૧૮	વિક્ટોરીઆ બાગ	પશ્ચિમે	તાપી નદીના કિનારાપર
૧૯	અંગ્રેજ હાઇસ્કૂલ	પશ્ચિમે	કિલ્લા સામે.
૨૦	હોપપુલ	પશ્ચિમે	તાપી નદીપર.
૨૧	લાઇબ્રેરી	પશ્ચિમે	ચાંદનનર.
૨૨	હુન્નરશાળા	પશ્ચિમે	મોનીફળીઆ આગળ.

- નંબર નામ દિશા. ઠેકાણું.
 ૨૩ મુંબાઇએક-પશ્ચિમે-લાઇસ્કુલની સામે.
 ૨૪ ટુગ્ગે-પશ્ચિમે ચોકમાં.
 ૨૫ દરિયામેહુલ પશ્ચિમે સોમગરવાડમાં.
 ૨૬ મ્યુનીસીપાલીટી પશ્ચિમે સોમગરવાડમાં.
 ૨૭ અંગ્રેજ લોકોનું દેવળ પશ્ચિમે નાપો નદીના કિનારાપર.
 ૨૮ મિશન સ્કુલ પશ્ચિમે મુસ્લા ખડકી.
 ૨૯ મીશન દેવળ વાવે મુસ્લા ખડકીમાં.
 ૩૦ સૈયદ હદરસનો મીનારો ઉત્તરે સૈયદપુરામાં.
 ૩૧ સ્ત્રી છોકરાની હોસ્પિટાલ મધ્યમાં બાગાતળાવ.
 ૩૨ રાણીતળાવ મધ્યમાં દરિપુરા પાસે.
 ૩૩ બાગાતળાવ મધ્યમાં ગોપીપુરા પાસે.

શહેરની કેટલીક અંગ્રેજી નીશાળો.

નંબર.	સ્કુલનું નામ.	દિશા
૧	ગવર્નમેંટ લાઇસ્કુલ	પશ્ચિમે.
૨	ગવર્નમેંટ ખાલ સ્કુલ	મધ્યમાં.
૩	મીશન સ્કુલ	પશ્ચિમે
૪	યુનીયન સ્કુલ	મધ્યમાં
૫	માર્ગવર્તનીક સ્કુલ	પશ્ચિમે.
૬	ચરની સ્કુલ	ઉત્તરે.

એ સિવાય બીજી નીશાળો.

- ૧ આર્ટ સ્કુલ (હુન્નરશાળા) પશ્ચિમ. સોનીદળીયાને નાકે.
 ૨ સસ્કૃત પાઠશાળા મધ્યમાં. લોમડી કુમ્હ.
 ૩ જૈન પાઠશાળા મધ્યમાં. કાજીના મૈદન આગળ.
 ૪ બાળાશ્રમ શાળા ઉત્તરે. સૈયદપરાની પાસે.

બીજી સરકારી ગુજરાતી, જૈન, મીશન, સર જમશેદજીની તથા મોહમેદન સ્કુલો છે.

શહેરમાં સરકારી ગુજરાતી છોકરાની નિશાળો.

નંબર. ઠેકાણું.	નંબર. ઠેકાણું.	નંબર. ઠેકાણું.
૧ બાગાતળાવ.	૨ નાનપુરા.	૩ ઝાંપાબજાર.
૪ બડેખાને ચકલે.	૫ વાંકીબોરડી.	૬ ગોપીપુરા.
૭ હરીપુરા.	૮ સગરામપુરા	૯ મંધાડીયાવાડ.
૧૦ બેગમપુરા.	૧૧ સૈયદપુરા.	૧૨ ગલેમંડી.
૧૩ દેડા સ્કુલ.	૧૪ ગંધેવાન આગળ	૧૫ સગરામપુરા.
૧૬ સલામતપુરા.	૧૭ કૈળાપીઠ.	૧૮ રૂઢનાથપુરા.
૧૯ સગરામપુરા.	૨૦ વાંકીબોરડી.	૨૧ સીંધીવાડ.

કન્યાશાળાઓ.

નંબર. ઠેકાણું.

૧ નાણાવટ.

૨ ગલેમંડી.

૩ વહોરવાડ.

૪ રાણીતળાવ કિર્દી (ખાંચ)

૫ નિતિબોધ કન્યાશાળા સંઘાડીયાવાડ.

૬ રાયચંદ દીપચંદ કન્યાશાળા નં ૦ ૧ તથા નં ૦ ૨

આ સિવાય મિશન કન્યાશાળાઓ છે

શહેરમાંના કેટલાક સરકારી ખાતાઓ.

- ખાતાનું નામ ખાતાના અધિકારી. શુ શું કામે કરે છે.
- રેવન્યુ ખાતું કલેક્ટર-જમીનનું મહેસુલ વસુલ કરવાનું તથા
ડીલીકટ મેજિસ્ટ્રેટનું કામ કરે છે.
- પોલીસ ખાતું-પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ-રૈયતના બંદોબસ્તનું કામ કરે છે.
- ન્યાય ખાતું-સેશન્સ જડજ-હન્સાક આપવાનું કામ કરે છે.

હોસ્પીટાલ ખાતું-સિવિલ સરજન-રેવતી આરોગ્યનાં માટે
 મરત દવા આપવાનું કામ કરે છે.
 કસ્ટમ ખાતું-કસ્ટમ કલેક્ટર-વડાણો કે આગમોટોમાંથી જે માલ બહાર
 થી આવતો જતો હોય તેની ઉપરની જ-
 કાત તથા તપાસ રાખવાનું કામ કરે છે.
 મ્યુનિસિપાલ ખાતું-સેક્રેટરી-શહેરનો સુધારો કરવાનું કામ કરે છે.
 કેળવણીખાતું-ડેપુટી-વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનમાં વધારો કરવાનું કામ કરે છે

સુરત શહેરના મોટા મોટા અધિકારીઓ.

૧ કલેક્ટર	સાહેબ.
૨ મેજનસ જડજ	„
૩ સિવિલ સરજન	„
૪ કસ્ટમ કલેક્ટર	„
૫ આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર	„
૬ ડેપુટી કલેક્ટર	„
૭ પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ	„
૮ સીટી માજિસ્ટ્રેટ	„
૯ સેક્રેટરી	„
૧૦ મામલતદાર	„
૧૧ ડેપુટી એન્ડ મન્સ્પેક્ટર	„
૧૨ આસિ સેક્રેટરી	„
૧૩ કોનસ્ટાબલ	„

૧ કેળવણી ખાતાના દરેક જીલ્લાના અધિકારીઓ ડેપુટી એન્ડ મન્સ્પેક્ટર છે માટે અહીં ડીરેક્ટર સાહેબનું નામ જણાવ્યું નથી.

સુરત શહેરની આઠ દિશાઓ તરફ આવેલાં ગામો.

ઉત્તરે-કતારગામ, વરીઆવ, વેડ, ડભોલી, સિંગણપોર, કુકી,
ધશાને-કુલપાડા, અશ્વત્થાકુમાર, કિતરાણુ, વરાહા, નવાગામ,
કાપડા, કરજ

પૂર્વે-પુના, સણીયા, કુભારીયા, મગોળ, પરવટ, વેડછા,
કિમરવાડા.

અગ્નિ-દેલાડવા, ડિટોલી, સણીયાં, ખરવાશા, વાઝ, મોહણીટી-
ખરવા, બેણાવ, કપસેથા.

દક્ષિણે-કિધના, પાંડેસરા, ભેસ્તાન, કિન, બાણોદ્રા, પારડીકણદે,
સચીન, તલગપોર, જીઆવ, જુડીયા, ખજોદ, આબવા,
ભરથાણા વમુ, મજુરા, અલથાણુ, ભીમરાડ,

નૈરૂત્યે-અહવા, કિમરા, બાટપુર, પીપજોદ, મગધા, ગાંધીયર,
કુમસ ભીમપોર,

પશ્ચિમે-અડાજણ, પાલ, બાદા

વાય્વે-રાદેર, પીમાદ, જાગીરપુરા.

શહેર બહારનાં જગ્યાનાં કેકાણાં.

નાની તથા મોટી બાડ- ઉત્તરે વરીઆવ જતાં રમતામા.

ચરાજી માતા.

કતારેશ્વર મહાદેવ

ઉત્તરે

કતારગામમાં.

અશ્વત્થાકુમાર

ધશાને

કુલપાડા ગામ પાસે.

જુનેશ્વર મહાદેવ.

ધશાને

કુલપાડા ગામમાં.

માળના હનુમાન.

પૂર્વે

સગના દરવાજા બહાર.

બીડબંગલ

દક્ષિણે

કિધના ગામ પાસે

રામનાથગેજા.

નૈરૂત્યે

અહવાના દરવાજા બહાર
કિમરા ગામમાં.

ભીમપોરના દનુમાન

નૈરત્યે

ભીમપોર ગામમાં.

શહેરમાં તથા શહેર બહાર ભરાતા મેળા.

ધીસનો—તવાપુરામાં તથા હરીપુરામાં.

બળેવનો—કિલ્લા આગળ

ગોઝળ આઠમનો—અગતપુરી બાગોળે

દિવાસાનો—નાનપુરામાં.

શ્રાવણ માસના સોમવારોના—મૈયદપુર તથા કતારગામના

દરવાજા આગળ

ગણપતિ ચોથ—તાપી કિનારે

આનંદ ચૌદશ—કુમશ, ભીમપોરમાં

દશેરાનો—કમ્તપુરામાં.

દિવાળીની લાઈટ—અગતપુરી બાગોળેથી ચોક મજર સુધી.

છઠીનો—ગંડેમદીર.

અબાજની વરસગાંઠ—અંબાજને ચક્રને

પવિત્ર ખારસ—મોટા મદીર આગળ

ચંદની પડવો—વિક્ટોરીયા બાગમાં તથા મંડાનપર.

શ્રીવિકૃલ્લ નાથજીનો—તાણાપટમાં.

છઠ—મેગમપુરાથી કતારગામના દરવાજા સુધી.

મોહરમ—મેગમપુરાથી વરીયાલી દરવાજા આગળ.

કારતક શુદ્ધ ૯

ચૈત્ર , ૧૫

ચૈત્ર , ૧૫

} અશ્વત્થીકુમાર.

સુરત શહેરની કેટલીક બાણવા જેવી હકીકત.

એ શહેર પૈસેટકે આખા હતું. લોકો ઘણા સારા મળતાવડા બુદ્ધિમાન તથા સહાસીક ને શોખીન છે.

શહેરની પડતી થવાના કારણો. સંવત ૧૮૭૮ ની મોટી રેલ તથા સંવત ૧૮૯૩ ની મોટી આગ તથા રેલ અને સંવત ૧૯૪૫ની મોટી આગને લીધે નજીની હાલતમાં આવી ગયું છે.

૧૮૯૮ માં પાણીના નળ આવ્યાથી રૈયતને પાણીનું ધાણું સુખ છે.

શહેરનો કેટલોક ભાગ વસ્તી વગરનો છે.

અંગ્રેજ સરકારે અહીં મને ૧૮૬૨ માં કોઠી ઘાલી હતી લાઇન્સમાં શહેરના બંદોબસ્તને માટે સીપાઇઓની ટુકડીઓ રાખી છે.

લોકો ઘણાખરા ભક્તિવાન છે તેમજ વ્યાણ પણ છે.

વહોરા લોકોની વસ્તી ઘણી છે અને તેઓમાં ઘણા ખરા પૈસાદાર છે. તથા સફરે જવામાં આગેવાની ધરાવે છે.

પારસીની વસ્તી પણ ઘણી છે. તેમજ મુસલમાનની વસ્તી પણ ઘણી છે.

ક્રિસ્તીના મેદાનમાં દર શનીવારે હાટ ભરાય છે, તેમાં ઘણી ચીજો વેચાતી મળે છે, જેથી લોકોનો સારો ઝમાવ થાય છે.

બંબા ખાતાનો બંદોબસ્ત ઘણોજ સારો છે કારણ કે તારતી મદદ છે, તેથી કોઇ ભાગમાં આગ લાગી હોય તો તારતે લીધે ઝટ ખખર આપી દેછે તેથી લોકોનું વધારે નુકશાન થતું નથી.

સ્ટેશનથી કિલ્લા સુધીની સડક જોવા લાયક છે તેમજ નવ-સારી ભાગળથી વરીઆવી ભાગળ સુધીની સડક પણ તેવીજ છે.

સુરત સ્ટેશનની બાંધણી ઘણીજ સારી છે, કહે છે કે વડોદરા રેલ્વેમાં એના જેવું જીજ્ઞ કોઇપણ સ્ટેશન નથી.

શહેરમાં છાપખાના તથા નાટકશાળાઓ તથા કસરતશાળા તથા લાઘવિરીઓ જોવા લાયક છે.

શહેરમાં પિકટોરીયા બાગ, સ્ટેશન આગળનો બાગ તથા મોહમદ બાગ જોવા લાયક છે.

બગીચામાં અનાજ, શાક, મેવા, કાપડ તથા પરચુરણ સામાન, વિલાયતથી આવેછે એનામાં માલ વગેરે ઘણી જાતનો માલ ફેશાવરથી આવે છે.

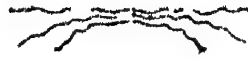
સુરત શહેરમાં કીનખાન, ગજ, છત્રી, કસબ, કીનારી લાથી દાતપર કોતરકામ, સુખડનુ કોતરકામ તથા બરફી વખણાય છે.

એ શહેરમાંથી દેશીમિત્ર, ગુજરાત મિત્ર, પ્રજા પોદાર, સુરત અખબાર અને અપક્ષપાત એટલા પેપરો નીકળે છે.

એ શહેરના મોટા છાપખાનાં મિશન, ગુજરાત દર્પણ, દેશી મિત્ર, રાદેર પ્રેમ, અખબાર, ખાલ્દાપક્ષ, વૈન વિજય, વગેરે છાપખાનાંઓ છે.

ચૌ ૧૨ી તાલુકાની ભૂગોળ.

સુરત જિલ્લાના આઠ તાલુકા છે. ૧ ઓરપાડ ૨ ચૌર્યાસી ૩ જલાલપોર ૪ વલસાડ. ૫ ચીખલી. ૬ માડવી. ૭ ખારડોલી. ૮ પારડી.

ચૌર્યાસી તાલુકો એ નામ, અસલ એ તાલુકામાં ૮૮ ગામ હતાં તે કિપરથી પડયુ છે.

ચૌર્યાસી તાલુકાની સીમા.

ઉત્તરે-તાપી નદી, ઓરપાડ તાલુકો

પુર્વે-ગાયકવાડનો મુલક.

દક્ષિણે-મીઠાળા નદી.

પશ્ચિમે-અરબી સમુદ્ર ને ઓરપાડ તાલુકો

નદીઓ-તાપી મીઠાળા અંતે કાંકરાખાડી. સમુદ્ર અરબી.

તાપી-માતપુત્રના પર્વતમાથી નીકળી અરબી સમુદ્રને મળે છે.

મીઠાળા-સોનગઢના ડુંગરામાંથી નીકળી અરબી સમુદ્રને મળે છે.

રેલ્વે સ્ટેશન-અગરોલી, સુરત, સચીન, કાંકરાખાડી

મોટાં ગામો-રાંદેર, કતારગામ, બાક, કુભારીયા, ખરવાસા, ખજેદ, જાંગીરપુરા, તલગપોર, દેલાડવા, ભેસ્તાન, વાંઝ, વેનુ, સાખરગામ, મીંગણપોર, જાંગીરાખાદ, *અમરોલી, *કોસાડ, મોટા વરાછા, કિતરાણ, *ભરથાણાં સિવાય બીજા નાનાં ગામો છે

ચોર્યાસી તાલુકાના ૮૪ ગામો, તે સુરત શહેરથી
કઈ દિશામાં ને કેટલા મૈલ દુર છે.

ગામો.	દિશા.	કેટલા મૈલ દુર	ગામો	દિશા	કેટલા મૈલ દુર
કતારગામ	ઉત્તરે	૨	નવાગામ	પુર્વે	૩
દુંકી	,,	૨	કિમરવાડા	,,	૨
મિંગણપોર	,,	૩	કરજ	,,	૨
મોલી	,,	૩	કાપદ્રા	,,	૪
વેડ	,,	૪	નાના વરાછા	,,	૫
કુલપાડા	ધશાને	૩	સીમાડા	,,	૬
કિતરાણ	,,	૪	સણીયા હેમાદ	,,	૬
કોસાડ	,,	૬	મગોળ	,,	૩
મોટા વરાછા	,,	૬	કુભાળ	,,	૩
ભરથાણ	,,	૬	પરવટ	,,	૩
અમરોલી	,,	૪	કુંભારીયા	,,	૫

* એ ગામો નકશામાં ઓરપાડ તાલુકાની હદમાં છે પણ એને ચોર્યાસી તાલુકામાં ગણેલાં છે.

ગામો	દિશા	કેટલા મેલ	ગામો	દિશા	કેટલા મેલ
		૬૨			૬૨
વેડછા	પુર્વે	૬	બેઘવાડ	દક્ષિણે	૪
સાબરગામ	"	૬	પાડેસરા	"	૪
આંજણા	અગ્નિ ખુણે	૧	બેસ્તાન	"	૫
હીંખાયત	"	૩	બમરોલી	"	૪
હિડોલી	"	૫	વડોદ	"	૫
દેલાડવા	"	૬	સોનતળાવ	"	૫
ગાગવા	"	૮	મોનારી	"	૬
ખંભાસ્લા	"	૮	ભાણોદ્રા	"	૧૭
મોહણી	"	૯	પારડી કણદે,	"	૮
ટીંબરવા	"	૧૦	વાંઝ	"	૧૦
અથાસલા	"	૮	તલગપોર*	"	૬
સણીયા કણદે	"	૬	પાલી	"	૧૦
ખરવાસા	"	૧૧	ખુડીયા	"	૧૨
એકલેગ	"	૧૭	ઉંબેર	"	૧૨
પારડી રકેખ	"	૧૨	અડવા	નૈરૂત્યે	૧
સાળેમાદ	"	૧૩	પનાસ	"	૨
કછોલી	"	૧૩	કિમરા	"	૩
કપલેથા	"	૧૨	ભાટપુર	"	૨
ધસરોલી	"	૧૨	પીપળોદ	"	૩
ખટોદ્રા	દક્ષિણે	૧	કંઢ	"	૫
મગુરા	"	૧	મગફલા	"	૫
ગોવાલક	"	૩	વાંટા	"	૬
દતોરા	"	૪	બટાર	"	૨

* એ ગામોમાં મીઠાના અગર હતા,

ગામો	દિશા.	કેટલા મૈલ	ગામો	દિશા	કેટલા મૈલ
		દુર			દુર
અલથાણુ	નૈરૂત્ય	૩	ભાડા+	પશ્ચિમ	૪
ભરથાણુ (વેસુ),		૩	પાલણુપાર	"	૫
વેસુ		૪	ખેટ	"	૪
ભીમરાડ	"	૫	કિલ્લા બગર	"	૧
ખજોદ	"	૫	રાંદેર	વાબ્ય ખુણે	૨
આભવા	"	૬	ઝાગીરાવાદ		૪
અડાજણુ પશ્ચિમ		૨	પીસાદ	"	૪
પાલ	"	૪	ઝાંગીરપુરા	"	૫

તાપી નદી ઉપરના ગામો—સુરત, રાંદેર, વરીઆવ, વરાછા, કિતરાણુ, અમરોલી, ટૂલપાડા, અડવા, કિમરા, રૂંઢ મગલ્લા.

મીઠાળા નદી ઉપરના ગામો—સામળોદ, પારડીરકેમ કપોલી ઉખેર.

કાકરાખાડી ઉપરના ગામો—સણીયા, હંભાદ, અલથાણુ, ભીમરાડ ને ખુડીયા ઉધના.

ચોર્યાગી તાલુકાની જમીન સરખી છે. પણ કેટલીક ગોરાળું ને કેટલીક કાળી છે.

નીપજ બુનાર, બાબરો, કડોળ, કપાસ, નમાક ને કરી.

મુસાઈની લકીકત—ગામમાં થોડાં જેમીને, કે આગલાડીથી મુસાકરો કરાય છે.

x એ ગામમાં મીઠાના અગર હતા.

આ તાલુકામાં સુરતથી વસાહા, સાગરગામ, સચીન,
બીમપોર, દુમસ, રાંદેર, બાદા, વરીઆવ અશ્વનીકુમાર
સડકો પાધેલી છે.

